

Til lektion 5 - fonologiens grundbegreber (2).

Vokaler, diftonger, tryk, stød.

Øvelser

- (1) Find eksempelord med flg. lyde initialt (så vidt muligt, ellers med en initial konsonant) [i e ε y ø u] og opstil dem i et skema med vokalerne nedad og konteksterne *før konsonant*, *før nasalkonsonant* og *før [ʌ]* henad. Lav skemaer for korte vokaler, stødvokaler og lange vokaler, eller stil dem op i et skema hvor længde og stød angives i lydskriften. (Det kan ikke undgås at der bliver nogle tomme felter.)
- (2) Følgende ord har forskellige vokaler. Noter den trykstærke vokal i halvfin lydskrift og fonemskrift efter ordet. Husk at skelne mellem korte og lange vokaler. Hvad bestemmer om et ord har [a] som i "han" eller [ɑ] som i "ham" ?

gulve	kande
mulde	kamme
hule	kalde
kind	kappe
Kina	katte
svin	hvad
svind	vang
sylen	hval
syre	hapse
otte	halse
rype	hash
type	hak
mose	Hanne
mos	haft
kosmos	hatte

- (3) Hvad betyder de transskriberede ord? Sætningskonstruktionerne uden x er konstrueret til lejligheden. (Brink og Lund: *Udtaleforskelle i Danmark*, 1974)

	[ˈlɑŋkʰɔbə]
x	[ˈlɑŋkʰɔbə]
	[ˈtʰɑŋkʰɔuːs]
x	[ˈtʰɑŋkʰɔuːs]
	[ˈsɑŋkʰasə]
x	[ˈsɑŋkʰasə]

Hvilken forklaring kan der give på forekomsten af [a] i x-ordene?

- (4) Diftonger: a) noter hvilken vokal/halvvokal følgende diftonger bevæger sig mod, b) noter hvilken type diftong der er tale om (stigende eller faldende):

evne, øjne, Yrsa, Jeppe, jern, skærv

(5) Kalaba, dialekt BS (Kenneth Pike)

[ˈbɑgɐ]	<i>mand</i>	[dɪˈzu]	<i>kalv</i>
[ˈgɪzʊ]	<i>banan</i>	[ˈzʊgɐ]	<i>strå</i>
[zɪˈdu]	<i>blad</i>	[ˈbɑdɪ]	<i>kød</i>
[bɪˈda]	<i>hest</i>	[ˈdɪzɪ]	<i>albue</i>
[bɪˈbi]	<i>frygtelig</i>	[bɐˈgɑ]	<i>nyse</i>

Hvor mange vokalfonemer er her? Redegør for varianternes fordeling.

(6) Kalaba, dialekt BU (Kenneth Pike)

[nɪpɑs]	<i>spilde</i>	[kumɐ]	<i>genkende</i>
[stʊŋɑː]	<i>nær ved</i>	[spantʊ]	<i>klippeagtig</i>
[ŋusɪː]	<i>læbe</i>	[misuː]	<i>skinne</i>
[kaːŋɪ]	<i>bede</i>	[niːpat]	<i>tarantel</i>
[tsuːsɐ]	<i>være blød</i>	[nɪpat]	<i>hjertelig</i>
[kaːni]	<i>viden</i>	[pisuː]	<i>regne</i>
[kɪtɑː]	<i>klog</i>	[kani]	<i>spildte</i>
[kuːmɐ]	<i>æg</i>		

Er længden distinktiv?